

eredményes, kitartó és önzetlen munkásság, amelyet elnökünk az *erdőgazdaság* érdekében kifejtett, ezideig még nem találta meg ugyanezt az utat.

Nem akarunk visszatérni azokra az időkre, amikor még, mint a Tiszajobbparti Vármegyék Erdészeti Egyesületének elnöke szállott síkra a magyar erdőgazdaság és fatermelés életbevágó érdekeiért, de szükségesnek tartjuk kiemelni azt a rendkívüli munkásságot, amit, mint Egyesületünk elnöke, nemcsak a felsőházban az új erdőtörvény törvényhozási tárgyalásánál és az erdőgazdaság érdekeinek védelmében kifejtett, hanem amit az erdőtörvény két ízben történt egyesületi tárgyalása, a végrehajtási utasítás letárgyalása körül, továbbá mint a II. Nemzetközi Erdőgazdasági Kongresszus elnöke és végül, mint az Országos Fagazdasági Tanács elnöke az ország, a köz- és az erdőgazdaság érdekében teljesített.

Bizton reméljük, hogy ezek az érdemek is meg fogják találni az utat a legfelsőbb elismerésig.

Addig is melegen üdvözöljük Öt a legfelsőbb kitüntetés alkalmából és arra kérjük, hogy azt az önzetlen odaadást, azt a fáradságot nem ismerő munkakészséget, amit az erdőgazdaság érdekeivel szemben ezideig tanusított, továbbra is tartsa meg az erdőgazdaság és a szerencsétlen országunk jól felfogott érdekében.

Krónika.

1. *A kedvezményes tűzifa-díjszabás.*

Lapunk legutolsó számában már foglalkoztunk ezzel a kérdéssel és rámutattunk azoknak a hátrányoknak egy részére, amelyek a magyar erdőgazdaságot az Államvasutak ez évi szeptember hó 1-vel életbeléptetett fuvardíj emelése révén érték.

Rá kívánunk azonban mutatni ezenkívül még néhány olyan körülményre is, amelyek napnál világosabban igazolják azt, hogy a fuvardíj emelésből származó megterhelés még sok igazságtalanságot is rejt magában.

A fuvardíjmelés igazságosságához talán nem férne szó akkor, ha a fuvardíjtöbblet a termelő erdőbirtokost csak azok után a szállítmányok után terhelné, amelyeket tényleg nagy távolságokra akar szállítani.

Ebben az esetben, ugyanis a magasabb fuvardíjért a termelő ellenszolgáltatást is kap a vasúttól.

Tényleg azonban a helyzet nem ez.

Az ármaximáló rendelet ugyanis feladóállomási árat is állapít meg, amely feladóállomási ár egyaránt érvényesül a birtokos minden eladásánál tekintet nélkül arra, hogy a tűzifát milyen távolságra szállítja.

Mivel pedig tisztán a Budapesttől való távolság és a Budapestig fizetendő vasúti fuvardíj szabja meg annak a tűzifának a feladóállomási árát is, amit a birtokos a közvetlen közelben, vagy akár az erdőn ad is el, a birtokos a távoli helyeken 10.000 kg.-ként 20 pengővel, sőt ezt meghaladó összeggel kap kevesebbet ezért a tűzifájáért is, mint annak előtte.

A megterhelésnek ez a módja tehát megrövidíti a birtokost ott is, ahol ezzel a megterheléssel szemben a vasút csak aránylag csekély, vagy esetleg semmi ellenszolgáltatást sem ad s ahol ez a megrövidítés a MÁV-ra nézve 1 fillér bevételi többletet sem jelent.

Sőt mivel a termelt fának csak kisebb hányada kerül tényleg Budapestre, amivel szemben a fuvardíjmelés az egész termelés eladási árára kihat: kétségtelen, hogy a birtokos, illetőleg termelő kétszer, háromszor akkora árvesztést szenved, mint amennyit a kormányzat a MÁV „bevételi kimaradásának“ fedezésére megkap.

De van itt még egy kérdés, és ez a gyengébb minőségű választékok kérdése.

Már előző lapszámunkban rámutattunk arra, hogy az Országos Fagazdasági Tanács a munka- és fuvarbérek emelkedése következtében 32 pengővel javasolta felemelni a Faforgalmi Rt. által régebben fizetett *átvételi* árakat.

Az ármaximáló rendeletben megszabott ártételek a fakereskedelem *forgalmi* árai s így ezeket csak az árvédelmi szerv javasolt *eladási* áraival lehet összehasonlítani.

Az eredeti miniszteri rendelet (koncesszió tervezet) 20 pengőben állapította meg az árvédelmi szerv hasznát a keményfa választékoknál.

Az Országos Fagazdasági Tanács evvel teljesen tisztában volt akkor, amikor az átvételi árakra vonatkozó javaslatát tette, sőt tisztában volt azzal is, hogy a Faforgalmi eladási árai a legolesőbb árak lesznek a piacon.

Kétségtelen tehát, hogy az Országos Fagazdasági Tanács a *legalacsonyabb eladási árak* mértékét 10.000 kg-ként 52 pengővel magasabban kívánta megszabni a Faforgalmi régi átvételi árainál.

Az előző lapszámunkban már tárgyalt 10.000 kg-ként 68 pengős áremelés csak a bükk tűzifa legmagasabb áránál van meg, míg a többi fanemeknél és választékoknál a különbség mindössze 56 pengő a faforgalmi régi átvételi áraival szemben.

Azoknál a fanemeknél és választékoknál tehát, amelyek a magyar termelésnek legalább 70%-át teszi, még a kormányzat felfogása szerint is legfeljebb 10.000 kg-kint 4 pengőre tehetjük azt az összeget, amit a kormányzat a maximális árak megállapításánál a várható fuvardíjemelések következményeinek ellensúlyozására figyelembe vett.

Megállapíthatjuk ezzel szemben azt, hogy már a 150 km-es távolságon felül a fuvardíj-emelés ezt a 4 pengőt mindenütt meghaladja.

Kétségtelen tehát, hogy azoknál a fanemeknél és választékoknál, amelyek a magyar termelés 70%-át teszik ki és amelyeknek az értékesítése a multban is inkább okozott gondot, a fuvardíjemelések számottevő áresökkentést jelent az összes termelt fánál, tehát még annál is, amit a birtokos nem szállít vasúton.

Annál a birtokosnál, termelőnél, aki tűzifáját maga termeli és vasútra szállítva waggonba rakva értékesíti, a 4 pengőt meghaladó fuvardíjemelések az *eladási árakkal* szemben jut érvényre.

Ezzel szemben azoknál a birtokosoknál, akik anyagi erő vagy berendezkedés híján tövön kénytelenek fájukat értékesíteni, — amilyenek pl. az úrbéresbirtokosok, az állami

kezelésbe vett erdők túlnyomórésze és a legtöbb kisebb erdőbirtok — ez az árcsökkenés már az Országos Fagazdasági Tanács által javasolt legalacsonyabb átvételi árral szemben fog érvényesülni.

Sőt az árcsökkenés feltétlenül meg fogja haladni még a fuvardíjemelés mérvét is.

A magyar erdőgazdaságoknak legalább 70%-a esik abba a csoportba, amelynek a feladóállomása Budapesttől 150—350 km távolságra fekszik.

Itt az átlagos fuvardíjemelés kb. 12 pengő, vagyis 10.000 kg-kint 8 pengővel több annál az összegnél, amit a földművelésügyi minisztérium a várható tűzifa fuvardíjmelés fedezetére számításba vett.

A tövön, vagy tő mellett való eladásra kényszerített birtokosok azonban nemcsak ennyit fognak az Országos Fagazdasági Tanács által javasolt legalacsonyabb átvételi árral szemben veszíteni.

Igen jól tudjuk ugyanis, hogy a kereskedelem normális viszonyok mellett nem érte és nem éri be azzal a 20 pengős waggonkénti haszontétellel, amit a kormányzat az árvédelmi szerv részére megállapítani kívánt.

Mivel pedig az eladási áraknál a kereskedőt, vagy a termelő-vállalkozót az ármaximáló rendelet korlátozza, kétségtelen, hogy az általa igényelt haszontöbbletet az Országos Fagazdasági Tanács által a birtokosnak juttatni kívánt legkisebb termelői árból fogja levonásba hozni.

Mivel pedig az akár tövön, akár tő mellett vásárló vállalkozó szintén számol a Fagazdasági Tanács által számításba vett munkabéremelkedéssel, kétségtelen, hogy az ilyen esetekben a birtokos nem fogja megkapni azt a tőarat sem, amit a Faforgalmi részére régebben megállapított átvételi árak mellett a régi munka- és fuvarbérek idején kapott volna.

Annál kevésbé számíthat erre az ártételre, mert hiszen ma hiányzik az a szerv, amelyik a termelt magyar tűzifát a múltban a kormányzat által megállapított áron átvenni volt köteles.

Nem tagadjuk le, hogy éppen ezért elég súlyos aggodalommal nézünk a faárak jövődjő alakulása elé.

A sokkal szabadabbá lett fabehozatal megélénkölő keresletet, s ennek következtében gyarapodó termelést fog eredményezni a külföldön is, s a termelés gyarapodásának a külföldi kínálat emelkedése lesz a feltétlenül várható következménye.

Ez a kínálat, ha az első télen nem is, de erősen tartunk tőle, hogy egy éven belül már számottevően fogja a maga hatását érvényesíteni.

Igen melegen ajánljuk ezeket az illetékes tényezők figyelmébe, mert úgy véljük, még sem volt az a cél, hogy a magyar erdőgazdaság az eladások tekintetében ugyanoda jusson, ahol 1933. évben volt, s ugyancsak nem volt cél az sem, hogy az alárendelt választékok ára 10.000 kg.-kint 20—25 pengővel csökkenjen.

Mert ezeknél a választékoknál az ürmérterenként 1.—pengős áresés már a termelés lehetőségét teszi kockára.

2. *A fiatalság helyzete.*

Nem kisebb tényező, mint a Műegyetem prorektora, Czettler Öngyméltósága állapította meg legutóbb egy hírlapíró kérdésére adott válaszában, hogy erdőmérnökökben már ma sincs túlzott bőség és rövidesen hiány fog ezen a téren jelentkezni.

Ha az erdőgazdaság és a köz érdekében elvégzendő munkák mennyiségét, a gazdaság valamelyes fejlődését vesszük figyelembe, amik pedig a közérdekkel is egybevágóak, akkor el kell ismernünk, hogy Öngyméltóságának ez a megállapítása kétségtelenül helyes.

Felületes szemlélő ebből azt a következtetést vonhatná, hogy erdőmérnöknek lenni ma valóban rózsás dolog, hiszen a kikerülő fiatalembereket két kézzel kapkodják, s elhelyezkedésük, jövőjük biztosítása gondot már egyáltalán nem okoz.

Az éremnek ez a másik oldala azonban — sajnos — sokkal sötétebb, mint amilyennek így első tekintetre látjuk.

A főiskolát végzett erdőmérnökök számottevő része ideiglenes állásokban olyan javadalmazás mellett hányódik, amelyik javadalmazás alig éri el, sőt bizonyos esetekben meg sem közelíti az ügyesebb szakmunkás részére kormányhatóságilag megállapított legkisebb munkabéretet.

Hiszen magánál az államnál, különböző intézményeknél tán több, mint 100 fiatalember dolgozik olyan javadalmazás mellett, amelyikből különösen a nyári ónapokban felmerülő gyakori utazás és kintlétel mellett az utazási költségek levonásával alig marad 70—80 pengő az élet fenntartására a végzett munka ellenértéke gyanánt.

Minden félreértés elkerülése végett elsősorban meg kell állapítanunk azt, hogy a földművelésügyi minisztérium a legnagyobb jóindulattal kezeli a kérdést és csak köszönet illeti meg a Földművelésügyi Miniszter Urat azért, hogy nagy nehézségek árán így legalább a betevő falatot biztosítja az okleveles fiatalemberek részére.

Ha azonban figyelembe vesszük azt, hogy ezek a fiatalemberek, akik közül nem egy már 40 éve körül jár, vagy ezt túl is haladta, akárhány esetben már 10 év, sőt ezt meghaladó idő óta végeznek olyan munkát, amire nemcsak feltétlenül szükség van, de amit elvégezni az államnak törvényszabta kötelessége; ha figyelembe vesszük azt, hogy a törvényszabta kötelesség a multakkal szemben igen jelentékenyen megszorodott: ha tudjuk azt, hogy még a régi erdőtörvény által előírt sokkal kevesebb kötelezettséget sem tudta az állami adminisztráció minden jóakarata mellett sem megfelelően ellátni, akkor meg kell állapítanunk azt, hogy ez a dolog egyáltalán nincs rendben.

A már két éve életbeléptetett erdőtörvény végrehajtási utasítása ma sem jelent még meg.

Két éve írja elő a törvény azt, hogy minden magánbirtokra a kormányzat által megállapított határidőn belül üzemtervet kell készíteni és ma a kormányzat még ezt a határidőt sem állapította meg.

Tízezrekre megy azoknak a birtokoknak a száma, amelyekre a törvény értelmében a birtokos kérésére az állam lesz köteles elkészíttetni az üzemtervet.

Mi lesz, ha a végrehajtási utasítás megjelenik és az enemű kérvények 10.000-ei várnak majd elintézésre.

Már pedig a végrehajtási utasítás megjelenését sem lehet még tovább elodáztatni.

Az a pillanatnyi enyhülés, ami az utolsó néhány évben a fabehozatal tekintetében beállott, nem vezethet félre bennünket, mert igen jól tudjuk, hogy már a közeljövőben ez a tétel ismét évi 100.000.000 pengős kiadással, ha nem többel terheli majd a magyar kereskedelmi mérleget.

Még ha tételes törvény nem is írná elő, akkor is az önfenntartási ösztön követelné meg, hogy az erdők gondosabb felügyeletével és irányításával iparkodjunk ezt a hiányt csökkenteni.

Súlyos magánjogi szerződések is kötelezik az adminisztráció megfelelő kifejlesztésére a kormányzatot.

Nagy kiterjedésű erdőket, — mert hiszen sok 100.000 holdról van szó, — kötelesek a tulajdonosok állami kezelésbe adni.

Az a szolgáltatás pedig, amit a mai rendszer a mai szervezet mellett a kezelési költség címén fizetett összeg ellenében kapnak, meg sem közelíti azt, amit a kezelés fogalma alatt értünk.

Van olyan úrbéres, vagy egyéb birtok, amelyik évi 800—1000 pengő vagy ezt is meghaladó kezelési járulékot fizet, s ennek ellenében a „kezelő“ erdőtiszt évente egyszer, vagy kétszer látja az erdőt.

Nem azért, mintha nem akarná látni, de azért, mert a kezelésére bízott 100-at is meghaladó számú erdőbirtok mellett egyre nem jut egy külső munkanap sem, utazási költségeit pedig, mégha minden erejét megfeszítve többet akarna is kint lenni, senki meg nem téríti.

Mert a kezelő erdőhivatalnak azt a munkáját; hogy a birtokossági üléseken résztvesz, a határozatokat elbírálja, esetleg felel, vagy iparkodik a helytelen határozatok megváltoztatására bírni a birtokosokat, a kezelés fogalma alá sorozni nem tudjuk.

Ezek olyan felügyeleti teendők, amelyeket az erdőhivatalnak el kell látnia akkor is, ha az illető birtokos saját

erdőtisztet alkalmaz a kezelésre, s így kezelési járulékot nem fizet.

Ugyancsak nem sorozzuk a kezelés fogalma alá azt sem, ha az erdőtiszt évente egy-kétszer az erdőt megnézi, bejárja, mert hiszen erre már maga a régi erdőtörvénynek az erdőfelügyeletre vonatkozó rendelkezése is kötelezte.

Nem először hangoztatjuk itt, hogy ezt a kérdést más-sal, mint a létszám megfelelő szaporításával megoldani nem lehet.

Nem először mutatunk rá, mennyire a gazdasági öngyilkossággal egyenértékű az a rendszer, amelyik a kellő felügyelet, a kellő irányítás híjján a jövő szempontjából soha nem pótolható módon sok milliós értéket hagy évről-évre veszendőbe menni tisztán azért, hogy a személyi járandóságokon néhány 100.000 pengőt megtakarítson.

Nem egyszer jelöltük meg már itt azt a jövedelemforrást is, ahonnan az erre szükséges összegeket a kormányzat előteremtheti.

Nem titkoljuk, hogy ez alkalommal is a külföldi fatermékek vámmal való terhelésére gondolunk.

Nem tagadjuk le azt sem, hogy jelentős részünk volt a külföldi fatermékek forgalmi adóval való megterhelésében, a külföldi tűzifa vámmal való sújtásában.

De minden alkalommal hangoztattuk azt, hogy ennek ellenében *bocsássá a pénzügyi kormányzat a földművelésügyi tárca rendelkezésére azt az összeget, amire az államerdészeti adminisztráció megfelelő megszervezése céljából szükség van.*

Ezzel szemben — sajnos — megtörtént, hogy a milliós többleteket jelentő bevételi forrásokat a kormányzat igénybevette, ellenben ridegen elzárkózott az erdőgazdaság és erdészeti adminisztráció megfelelő fejlesztése elől.

Újból a legerélyesebben hangsúlyozzuk azt a kíván-ságunkat: terhelje meg a kormányzat a külföldi műfabehozatalt 10%-os minimális vámtétellel és az ebből befolyó pénz-összeget fordítsa igenis a magyar erdőgazdaság fejlesztésére elsősorban azért, hogy az adminisztrációt megfelelően fej-lesztve végezze el azokat a munkákat, amiket a törvény kö-

telezőleg erre az adminisztrációra hárít, a többletet pedig fordítsa általános, az erdőgazdaság fejlesztését célzó intézkedések foganatosítására.

Mert a törvény sok olyan teendőt ró az állami adminisztrációra, amit az ma személyzethiány és költségfedezethiány miatt ellátni képtelen, pedig *a törvény végrehajtása*, — engedelmet kérünk, — *nemcsak a polgárookra, de a kormányzatra is kötelező.*

*

Chronik. Von Z. Biró.

Die erhöhten Bahnspesen des Brennholzes bedeuten besonders im Zusammenhange mit der behördlichen Festsetzung der Höchstpreise eine arge Gefahr für die Wirtschaft. Die Tarifierhöhung erfolgte nämlich erst nach der Preisregelung, demzufolge ist ein starker Preisrückgang zu erwarten, vor allem bei den schwächeren Sorten, deren Erzeugung künftighin kaum rentabel sein dürfte.

Die gegenwärtige Lage der jungen Forstbeamtengeneration gibt zu ernstem Bedenken Anlass. Die Beschäftigungslosigkeit ging zwar erfreulich zurück, doch ist die Besoldung der Anfänger unwürdig gering. Diesem Umstand muss unbedingt abgeholfen werden, denn einwandfreie Leistung können nur zufriedene Angestellte bieten. Das neue Forstgesetz vermehrt ungeheuer die Arbeit der staatlichen Forstverwaltung und diese wird ihrer Pflicht nur bei entsprechender Erhöhung der Beamtenzahl nachkommen können. Es stehen hohe Werte im Spiele, und eine verhältnismässig geringe Ersparnis an Personalauslagen kann Sachschaden von schweren Millionen verursachen.

*

Chronique par Z. Biró.

L'Auteur analyse en détail les inconvénients que comporte pour le producteur l'augmentation du tarif ferroviaire du bois de chauffage.

Il fait connaître la situation matérielle des jeunes ingénieurs forestiers et insiste sur la nécessité de l'améliorer. Il montre une nouvelle fois que le personnel du cadre supérieur de l'administration forestière ne saurait s'acquitter à la satisfaction générale de toutes les obligations prescrites par la loi que si son effectif est considérablement agrandi.

*

Editorials. By Z. Biró.

The author analyses in detail the disadvantages which may arise for the production from increasing the railway rates of

fire wood. He further discusses the prospects of young forest-engineers and insists upon an improvement of their material situation. Finally he emphasizes again that the State Forest Department will not be able to do its duty imposed on it by the new Forestry Law unless by increasing the staff of its officials.

Vektoriális kiegyenlítés.*)

Irta: Sébor János, egyetemi nyilv. rk. tanár.

Mélyen tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Ki ne használt volna már Önök közül térképet, — akár egy turistakirándulásnál, akár más alkalommal? Vajjon gondoltak-e arra, hogy milyen műszaki munka, milyen számítási eljárások voltak szükségesek ahhoz, hogy egy-egy ilyen térkép, mely mindegyikünknek hű segítőtársa, vezetője az ismeretlen vidékeken — elkészüljön.

Nagyon messze kellene mennem és a szűkre szabott időm sem volna elég ahhoz, hogy egy-egy ilyen térkép elkészítésének összes részleteivel megismertessem Önöket. Céлом tehát csak az lesz, hogy a legegyszerűbb kiindulási eljárásokat ismerthessem meg, egy a gyakorlatban még el nem terjedt, de igen jól használható új számítási eljárással.

A térkép maga tulajdonképpen kicsinyített hű képe kell legyen a természetben levő pontoknak s így a pontokat összekötő egyeneseknek.

Legyen a térképen levő A , B pont egy-egy mérési jellel állandósítva. Álljunk fel az A pontban és tájékozunk a térképünket a B szerint, vagyis hozzuk a térképen levő A pontot a terepen levő A pont fölé és az AB egyenest a terepen levő AB egyenes fölé. Ha most a térképen levő AB hosszának a kisebbitési arányszám K -szoros értékét lemérem a terepen levő AB egyenesre, akkor a mérésemmel a B pontba kellene jutnom. Azt látom azonban, hogy csak megközelítem ezt a pontot, de nem jutok a pontba. Ha kétszer-háromszor végzem

* A Műegyetem idei Soproni Nyári Egyetemének keretében tartott magas színvonalú és igen érdekes előadás, amelyet melegen ajánlunk a műszaki kérdésekkel foglalkozó kartársaink figyelmébe. (Szerk.)